

ભારત ભાર્તેંડ વેદાંત ભટ્ટ પંડિત ગદ્ગુલાલજીની મહાસંસ્થાએ
તરફથી પ્રગટ થયેલી

દિપોત્સવ પત્રિકા.

— ૧૦ —

પુણિ માર્ગની પરમ શ્રેષ્ઠતા
અને

તેના વિરોધીઓના આસુરી સીંહનાદ.

શ્રી કૃષ્ણ ભજન જેણે ન કર્યું. જન્મારો તેનો વ્યર્થ ગયો.
ખલુ પાપ પુણ્યની પોઠ ભરી. ભવપાર વિષે વાળજારો હંચો.
અહીં લાવ્યો હતો સદ સાધન જે, સદ સાધનને ખરચીને રહ્યો.
કવિ ગાયર્ધન કહે એવ હજી. હરિ હીરો હૈયાથી જાય હયો.

શ્રી આચાર્યજી મદા પ્રગટ.

श्रीशिव नारायण देव.

“Centered in Thee all will be Mine
 That I have failed to reach
 This gives my Soul a perfect Joy
 My heart's too full for Speech”

Mystic Work of Mighty Power P. 107.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક. ૬૫૫૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ પુષ્ટિ માગતી ૫૨મ શ્રેણી.

વિાસ પૃ. ૨૨૪૩ : ૪૩

द्विपोत्सव पत्रिका.

આવા સીંહનાદદ્વારા ધ્વની એવી બહાર પડી છે કે આ પુષ્ટિ માર્ગ
વિષયથી ભરપૂર છે. પણ તે નાદ ફક્ત વાયુ ધ્વની આસુરી પ્રકૃતિનોજ

સમજવો. મુખ્યદ્વારા બહાર પડતા (ઉદ્ગારો) ઓડકારો તેથી કેવળ ઉલ-
ટુંજ સુચવે છે. તે દેવી છે. “ વિષયોનું કદી સેવન કરવું નહીં.”
એવી આજ્ઞા શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીએ પોતાના પૃથક પૃથક ગ્રંથમાં
આપી છે. તેમના સન્યાસ નિર્ણય ગ્રંથમાં લખ્યું છે “ જેનું ચિત્ત વિષયા-
કાંત છે તેનામાં પ્રભુનો આવેશ કદાપિ થતો નથી ” સિદ્ધાંત મુકતા-
વલીમાં લખ્યું છે કે “ જે શ્રી કૃષ્ણની ભક્તિ લોકીક ભોગની ઈચ્છાથી
કરે છે તેને પરિણામે કલેશ જ પ્રાપ્ત થાય છે ” ભક્તિ વરધિનીના
ગ્રંથમાં શ્રીની આજ્ઞા છે કે “ હરીના સ્થાનમાં પણ એવી રીતે રહેવું કે
ચિત્તમાં કામાદીનો પ્રવેશ ન થાય.” સુબોધિનીમાં આપશ્રીએ ખાસ લખ્યું
છે કે “ જેઓનાં ચિત્ત વિષયાવિષ્ટ છે તેમનાથી પરમાત્મા વિષ્ણુનો
આવેશ તદ્દન દૂર છે. જ્યાં સુધી કામ વગેરે દોષો નષ્ટ થતા નથી ત્યાં
સુધી ભક્તિ ઉત્પન્ન થતી નથી. ઇદ્રિઓની સ્થિતિ થોડા જેવી છે માટે
તેનો સારી રીતે નિગ્રહ કરવો ” શ્રી હરરાયજીના ગ્રંથો પણ જણાવે
છે કે “ કામ દરેક રીતે ત્યાજ્ય જ છે ” આ પત્રિકા પુરતા આટલા
પ્રમાણો બસ છે.

આપણા આચાર્યશ્રીના ગ્રંથો સંસ્કૃતમાં સંખ્યાબંધ છે તેમના
ભાષાંતર થવાની ખાસ જરૂર છે. એ કાર્ય માટે મોટા ફંડની જરૂર
આજકાલ “સીંહનાદીઓ”ના અવાજોથી ખેંચાયું હોય એમ જણાય છે
તે માટે મોટા મંદિરના વિદ્યા લક્ષ્મી પોષીત ગો. શ્રી ૧૦ શ્રી ગોકુલ-
નાથજી મહારાજે વૈષ્ણવોનું લક્ષ ખેંચી એક મંડળ સ્થાપવાની શરૂ-
આત કરી છે જેઓ તરફથી મજકુર કામ હાથ ધરવામાં આવશે. આ
શ્રીના ઉત્સાહી ઉદ્યમ માટે જેટલો ઉપકાર માનીએ તેટલો થોડો છે.
આ સંસ્થાની વિદ્યા લક્ષ્મી પાઠશાળામાં ધણા અમુલ્ય પ્રાચીન હસ્ત
લેખીત સંસ્કૃત ગ્રંથો છે જેનું કેટલગ લગભગ તૈયાર થયું છે. આ
બાબતમાં આ પાઠશાળાને આવા ઉદાર વૃત્તિના વિદ્યાલક્ષ્મીની કૃપાબાળા
તરફથી યોગ્ય મદદ મળે તો ગુરૂજીનો આર્થી પ્રસન્ન થશે અને તેમની
જીંદગીની મુશ્કેલી પાર પડી વૈષ્ણવોને આવા ભાગ્યથી અલભ્ય લાભ
મળશે. ગુરૂજીનો પોતાના સંપ્રદાયનું ખરૂં જ્ઞાન પ્રકાશ કરવાનો શું શ્રમ
હતો તે અત્રે લખવાની જરૂર હોય નહીં.

આ પત્રિકામાં આ શુભ દિવસોમાં શ્રી આચારજી મહાપ્રભુના
સેવ્ય-“ સર્વ માર્ગ નષ્ટ થયે છતે, પાખંડ મતવાળો ખલપુરૂષના ધર્મરૂપ

આ કલિયુગમાં શ્રીકૃષ્ણ જ મારી ગતી છે” તે યશોદાનંદન-નંદનંદન ગોપીજનવદ્દલ-કેવળ નિઃસાધન જીવેના ઉદ્ધાર માટે-શ્રી ગોકુળમાં પ્રાકટ્ય થઈ અગીઆર વર્ષની ઉમ્મરની અંદર નંદજસોદાજીને-ગોપ ગોપીઓને આનંદમય આળક્રીડાથી આનંદ પમાડી-મટીકા ખાઈ જસોદાજીના ધમકાવ્યાથી રૂદન કરતાં કરતાં ખુલ્લા કરેલા મુખાર્વિંદમાં અખીલ અક્ષાંડનાં દર્શન જસોદાજીને કરાવેલાં તેજ, કેવળ શુદ્ધ રસાત્મક પૂર્ણ પુરૂષોત્તમ શ્રીકૃષ્ણ યસોદાત્સંગ લલિત શ્રી આળકૃષ્ણનું સ્તવન કરીશું. ગાયનવિદ્યામાં કહાન કનૈયાનું નામ મહાશુર છે. “કહાન વિના ગાણું નહીં-ખાંડવિના ખાણું નહીં” કવિઓની કલ્પના શક્તિને કમાલ છે. “જ્યાં ન પહોંચે રવિ ત્યાં પહોંચે કવિ.”

આ સ્વરૂપને આ સંપ્રદાયમાં “ભાવના” મુખ્ય ગણી તેમજ “દેહને તે દેવને” એવી ભાવના કલ્પી સેવવામાં આવે છે. “સેવા” શબ્દ કેવળ પ્રેમપુર્વક દાસવપણું સૂચવે છે. પતિવ્રતા ઓ સ્વામીની, સરપુત્ર વૃદ્ધ માતપિતાની, સેવક શેઠની, જેવી સેવા કરે તેવીજ ખરા વૈષ્ણવે આ લલિત આળસ્વરૂપની સેવા કરવાની છે. આળકને રીઝવવા માટે મોટી વયના હોવા છતાં, આળકવ્યના જે સાધનો યોજવામાં આવે છે તેવાજ આ સંપ્રદાયમાં યોજવામાં આવે. હાલરડાંની જગાએ કીર્તનો, પદો-ભજનો ઘોળો-જુદી જુદી રાગ રાગણીઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે અને તરેહ તરેહના હાવભાવ પ્રેમપુર્વે ચીતારવામાં આવે છે; જે પાપુ ઇંદ્રીવાસી સીંહનાદીઓ અસુરીઓને વિષ્ણુસમાન લાગે છે અને મુખવાસી દૈવી પ્રકૃતીવાળાઓને અમૃતપાન લાગે છે. પ્રેમ ઉંચા દરજ્જાનો દૈવી છે. તેની કલ્પના આ અસુરીઓને લાગે જ થાય. “પ્રીતમ પ્રીત હીતે પઈએ.”

એ પ્રેમ-પ્રીત તો વ્રજ ભકતોનીજ સમજવી: જુવે તેમની સેવાનો ચીતાર:

“સેવા રીત પ્રીત વ્રજ જનકી, જનહીત જગ પ્રગટાઈ,
દાસ શરણ હરિ વાધધિશની, ચરણ રેણુ નિધિપાઈ.”

- “ ભજ સખી ભાવ ભાવિક દેવ,
કાટી સાધન કરો કાઈ તોભી ન માને સેવ. ૧
- ધ્રુમકેતુ કુમાર માંગ્યો, કેન મારગ નીત,
પુરૂષ તે સ્ત્રી ભાવ ઊપજ્યો, સખેં ઊલટી રીત. ૨
- વસન ભૂષણ પલટી પહિરે ભાવસે સંકેત,
ઊલટી મુદ્રા દર્શ અંકન વરન સુધે હોય. ૩
- વેદ વિધિકો નેમ નાહીં, પ્રીતકી પહીંછાન,
વ્રજ વધુ વશ કિયે, મોહન ચતુર સુગન.” ૪

આતે પ્રેમ-પ્રીત કે જેને કાઈપણ નિયમનું બંધન નથી. કેવળ નિર્મળ પણુ માદક-પ્રેમધેલા બનાવે તેવો. “ Sweet nectar” “ મધુર અમૃત. ” જે ફક્ત દેવતાઓ જ માટે. નહીં કે દૈત્યો માટે નિર્માણ થયું છે. આ શુદ્ધ નિર્મળ પ્રેમ એજ નિર્ગુણ ભક્તિ માર્ગનું રહસ્ય સમજવાનું છે. વેદ સ્મૃતીની મર્યાદા તેને નથી. નિષ્કામ છે. પરમાત્મા પ્રત્યેકના રઘમાં છે તે તરફ બીન હરકતે વગર અટકે સદા નીરંતર મનના પ્રેમી પ્રવાહનુ શ્રી ગંગાજી જેવું વહેવું તેને જ આપણા આચાર્યશ્રીએ નિર્ગુણ ભક્તિ કહી છે.

આ સપ્રદાયમાં પુર્ણ પુરુષોત્તમ શ્રીવાય અન્ય દેવની ભક્તિ શ્રેષ્ઠ માની નથી. આજે વહી પૂજન છે તેમાં રૂઠી પ્રમાણે લખવામાં આવશે કે “ શ્રી ગણેશ શાયનમઃ ” શ્રી લક્ષ્મી માતાની મદત ” “ શ્રી ભંડાર ભરપુર ” આ વાક્યોની સાથે આ સંસ્થા તરફથી આજના વર્ષ પૂજનમાં નીચે દર્શાવેલી નોંધ કરવા કૃપા કરશે એવી હમારી બલામણુ છે.

શ્રીમહાભગવતગીતા અધ્યાય ૧૮ શ્લોક ૬૫-૬૬:—“ હે અર્જુન તું મારામાં મન રાખ, મારેજ ભક્ત થા, મારેજ ભજન કર તથા મને નમસ્કાર કર આ પ્રમાણે વર્તવાથી મારા પ્રસાદ વડે જ્ઞાન મેળવીશ અને મને જ પામીશ તેમાં તારે સંદેહ કરવો નહીં.

“ પરમેશ્વરની ભક્તિથીજ સર્વ વસ્તુનો લાભ થશે આવા દૃઢ વિશ્વાસથી વિધિનું દાસત્વ છોડી એક મારેજ શરણે આવ. તું દીલગીર થા માં. એક મારેજ આશ્રો કરનાર તું તુંને સર્વ પાપમાંથી મુક્ત કરીશ જેઓ મને એકનેજ અનન્ય ભક્તિથી ભજે છે તેઓ મને પામે છે.”

આ સંપ્રદાયના શ્રીવદ્લભાચાર્યજીએ ષોડસ ગ્રંથના ૯ મા ગ્રંથમાં વારંવાર લખ્યું છે કે “ શ્રી કૃષ્ણજ મારી ગતી છે ” આમ માનવાનું શું કારણ હશે વાં? કારણ એ હોવું જોઈએ કે બીજા બધા દેવતાઓ સર્વ પ્રકૃતીથી થયલા છે એટલે ત્રણ ગુણોથી રજ-તમ અને સત-વ્યાધી ઉપાધીમાં સંડોવાયલા છે, એટલે તે દેવતાઓના દેહાદી પ્રકૃતિના ગુણોને વશ થઈ રહે છે. તેઓ તે આત્મમાં સ્વતંત્ર નથી. જો તેઓ જાતેજ ઉપાધીમાં રહેતા હોય તો તેમનું જાજન શું કામનું ? તેમજ અક્ષર બ્રહ્મ પણ ગણીત આનંદવાળું વેદમાં દર્શાવેલું છે, અને સાક્ષાત્ પરમેશ્વર શ્રી કૃષ્ણ પ્રકૃતીથીપર સર્વના આત્મા પૂર્ણ આણંદમય છે તો તેજ જાજવા લાયક, સેવા કરવા લાયક, શરણે જવા લાયક, સર્વથી ઉત્તમ માની ઉપરના મત ઉપર આપણા શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજી આવેલા હોવા જોઈએ આ કારણથીજ “ શ્રી કૃષ્ણ જાજવાનજ મારી ગતી છે ” એમ શ્રીએ વારંવાર લખ્યું છે તો આપણે પણ આજના વહી પુજનમાં તેમજ લખવું એટલુંજ નહીં પણ તે પ્રમાણે વર્તન કરવું.

હમો હીંદુ ધર્મના વિરોધીઓને અથવા શ્રીકૃષ્ણ ઉપર અધરીત આક્ષેપ મુકનારાઓને પુછીશું કે કોમ પણ બીજા અન્ય જાતીના ધર્મ પુસ્તકોમાંથી ઉપરના જેવા મોક્ષ આત્મના સ્પષ્ટ ખાત્રી લાયક ખુલ્લા વચનામૃતો ભક્તજનો માટે દેખાડી આપશો ? કુરાનમાં પણ તેમ નથી, બાઈબલમાં પણ તેમ નથી, બાઈબલપરથી તો ચોખ્ખું જણાય છે કે ઈસુક્રીસ્ટે કદી પણ દાવો કર્યો નથી કે હું પોતે પરમેશ્વર છું કે મારા ભક્તજનોને તેમના પાપમાંથી મુક્ત કરવાની શક્તી ધરાવું છે. તે પોતાને પરમેશ્વરનો દીકરો માનતો. મોક્ષ માટે પોતાના બાપને જલામણ કરવાની ભક્તજનોને આશા આપતો તેના સ્વર્ગવાસ થયા પછી તે ભૂત (Ghost) બનેલા માને છે. આથી આપણા શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માને શાસ્ત્રીય વૃતાંત કેવળ જૂદો જ છે. ફક્ત નામની રાસી એક જણાય છે. આજકાલ વાયરો ઈંગ્રેજ કેળવણી લીધેલામાં એવો છે કે પોતાના ધર્મમાં આવેલી હકીકતો ખરી છે કે કેમ તેવો આધાર પશ્ચીમ દેશમાંથી મળતી સરટીશીકેટો ઉપર છે. સુતક અને સ્નાનનું રહસ્ય હીંદુસ્તાનમાં ખેલેગ થઇ તે વખતે ક્વાર્ન્ટાઈનનો ઉપયોગ કરી લુગડાં અને સરસામાન પાણીમાં બોળાવતા ત્યારે કેળવાયલો વર્ગ જાણવા લાગ્યો તેમજ શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માનું રહસ્ય ક્યારે કેળવાયલો વર્ગ માને કે તે આત્મનું પશ્ચીમ

દેશમાંથી કાંઈ લેખ આવે ત્યારે. આઈબલનો કાઇસ્ટ તો શ્રીકૃષ્ણ નહીં હોય અથવા શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાના શ્રીકૃષ્ણ કાઇસ્ટ તો નહીં હોય? આવા તુરંગો ઇંગ્રેજ કેળવણી લીધેલાઓના મગજમાં આવવા લાગ્યા છે એ પણ કાળની બલીહારી જ સમજવી!!! આ તુરંગો કેવળ શેખ સલીના હવાના કીલ્લાજ સમજવાના. જેઓને શ્રીમદ્ભગવતના વચનામૃતો ઉપર વિશ્વાસ-શ્રદ્ધા છે તેઓ ક્ષણભર પણ એવા તુરંગોને પાત્ર થશે નહીં. આ કીશોરી શ્રીકૃષ્ણ ચંદ્ર પોતાનેજ પરમેશ્વર માને છે અને પોતાના ભક્તજનોને જે કેવળ તેને જ મારણે જનારા તેઓને તેમના સર્વ પાપમાંથી મુક્ત કરવા પોતે જાતે શક્તી ધરાવે છે. તેમને કોઈની તે આગતની ભલામણની જરૂર હોતી નથી. સ્વધામ પધાર્યા પછી ખીલકુલ ભુત પણ થયા નથી. ભુત કોણ થાય? અંત-કાળ વખતે કોઈ કાર્યમાં જીવ રહી જાય તો તે ગતીએ ન જતાં ભુત થાય. કૃષ્ણ પરમાત્મા ખુલ્લી રીતે જણાવે છે કે

“ જ્યારે જ્યારે ધર્મની હાનિ થાય અને અધર્મની વૃદ્ધિ થાય ત્યારે ત્યારે હે ભારત ! હું શરીર ધારણ કરું છું.” અધ્યાય ૪, શ્લોક ૭. શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા. એઓ કદી પણ ભુત થયા નથી, અને થતા નથી. પૃથ્વીનો ભાર ઉતારવા દેહ ધારણ કરે છે. કારણ કે તે કર્મની ભૂમી છે. આ ઉપરથી વાંચકવૃંદની ખાત્રી થવી જોઈએ કે શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માની કોઈ પ્રાણી સાથે સરખામણી કે તુલના કરવી એ મોટું પાપનું કામ છે અને તેવાઓને તેમ કરવા જતાં ધર્મશ્રદ્ધાળુ ભક્તજનો અટકાવે અથવા ન સાંભળે તો તેઓ શાસ્ત્રની દૃષ્ટિથી કોષ્ટ રીતે દોષીત ગણાય નહિ. હરિજને ગાયું છે—

“ નારાયણનું નામજ લેતાં વારે તેને તજીએરે,
મનસાવાચા કરમણા કરીને, લલિમવરને ભજીએરે;
કુળને તજીએ, કુટુંબને તજીએ, તજીએ મા ને આપરે,
ભગની સુતદારાને તજીએ, જેમ તજે કંચુકા સાપરે.”

અન્ય ધર્મોના જીવાત્મા દેહરહીત થયા પછી તેની ગતી માટે શું જણાવે છે? તેમના કર્મોનો ન્યાય થવા એક દિવસ નીમાશે. ખુદા તેમનો તે વખતે ફેંસલો કરશે, અને ફેંસલા પ્રમાણે જીવાત્માની ગતી

થશે ત્યાં સુધી લટકતા તેઓ રહેશે. કોર્ટમાં ભારે મુકદ્દમા લઢનારાઓનો અનુભવ લેવો, કે તેમના કામમાં ફેંસલો ન આવે ત્યાં સુધી તેઓના જીવ કેટલી ઘટેજરીમાં રહે છે? એવી સ્થિતિ આપણા ધર્મશાસ્ત્ર પ્રમાણે જીવાત્માની થતી નથી. ન્યાય ધણેજ સરળ છે, જેઓ અન્ય દેવના ઉપાસકો છે, તેઓને ફળમાં “ વારંવાર જન્મવું અને મરવું. માતાના ઉદરમાં-જઠરાગ્નિમાં સુવું ” ઉદ્ધાર કરવો તે તો શ્રીમુરારીની અપાર કરુણાનું ફળ સમજવું.

આ પ્રમાણે આપણા જીવાત્માની દેહાંત પછી ગતી છે તો ગુરુ-જીએ રચેલું ભજન જે પ્રથમ પાને ટાંકવામાં આવ્યું છે તેનું હરહમેશ રટણ કરવું અને “ શ્રીકૃષ્ણજી મારી ગતી છે ” એ આપણા આચાર્યશ્રીના સિદ્ધાંતને આજના વહી પુજનમાં અથવા દીવાલોપર “ શ્રી ગણેશાયનમઃ ” “ શ્રી લક્ષ્મી માતાજીની મદદ ” “ શ્રી ભંડાર ભરપૂર ” તેની સાથે ચોથા ચરણ તરીકે ખાસ તેની નોંધ કરવી.

નવા વર્ષમાં ભગવત પરાયણ થાઓ અને વિદ્યા અને લક્ષ્મી જે એ આધિભૌતિક રૂપે વિરોધી છે તેમનો આધિક દૈવીક રૂપે સમાગમ કરાવી આ સંસ્થામાં ખીરાજતી વિદ્યાલક્ષ્મી પાઠશાળાની તેમજ ધર્મ-પુસ્તકાલયની, તેમજ ગાય માતાની સેવામાં વૃદ્ધિ કરી શ્રી લાડુબેટીજીના સેવ્ય શ્રી ખાલમુકંદજીના હમેશ દર્શન કરી નવા વર્ષના કાર્યોમાં દાખલ થાઓ જેથી તમારી મનોકામના ફળીભુત થશે અને આ સંસ્થાઓને ભારત ભાર્તેડ વેદાંત ભટ્ટાચાર્ય પંડિત શ્રી ગદ્ગુલાલજીએ પુષ્ટિમાર્ગ સંપ્રદાયની અતુલ્ય સેવા કરી છે તે તરફ લક્ષ આપી “ પંચકી લાકડી એકનો બોળે માની પોતાની યથાશક્તિ પ્રમાણે સંગીન મદદ કરવા હમારી નમ્ર વિનંતી છે. આ બેસતા વર્ષની મજકુર પંડિતશ્રીના ગોલો-કવાસી આત્માની આ પત્રીકાદ્વારા વાચકવૃંદને આશિશ છે.

શાંતિ !

શાંતિ !

શાંતિ !

મુંબઈ,
સંવત ૧૯૭૩
કારતક સુદ ૧
વાર શુક્ર.

}

લાં સેવક,
કાશીદાસ નારણદાસ દલાલના
ભગવતસ્મરણ કબુલ કરશેજી.

પંડિતશ્રી ગદ્દલાલજી મહારાજ.

પ્રીન્ટર--મગનલાલ જગજીવનદાસ,

ટેકાણું—શ્રી ' સરસ્વતી ' પ્રેસ, નાગદેવી સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પગલીશર—કાશીદાસ નારણદાસ દલાલ,

ટેકાણું—બ્રુલેશ્વર, કચુતરખાના પાસે—મુંબઈ.

